

ראשית הגז פרק אחד עשר חולין קלה.

עין משפט נר מצוה

א א מיי פיי מהלכות
צבורים הל' א סמג
עשין קמג טושי"ע י"ד סי'
שלג [פסין א]:
ב ב מיי שם הל' א:
ג ג מיי שם הלכה ד
טושי"ע שם ספי"ג:
ד ד מיי שם הל' יג
טושי"ע שם ספי"ג:
ה ה מיי שם הלכה טו
טושי"ע שם ספי"ג:
ו ו מיי שם הלכה ו
טושי"ע שם ספי"ג:
ז ז מיי שם הלכה ט
טושי"ע שם ספי"ג:
ח ח מיי שם הל' יא
טושי"ע שם ספי"ג:
י י מיי פ"ח מהלכות
מעילה הלכה יג:
יא יא מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
יב יב מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
יג יג מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
יד יד מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
טו טו מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
טז טז מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
טז טז מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד

ראשית הגז: צירוק וליתיב ציה. תימה אמאן קאי אי אמאן
דעבר וגזו אטו קנסא הוא דקניס ליה משום דעבר וגזו
לפדותו ובעלים שהקדישו נמי אמאי מייחייבי ואי אהני לא הול"ל לפרוק
וליימיז ונהי דהאי לא תקשי מה מרויט שפודה דמרויט שפודה צשה
פרוטא אפילו שוה מנה דמחולל:

והא בעי העמדה והערכה. וא"ת
מה שיך העמדה והערכה
גזמה דהויא כמקדיש עלים ואזניס
וי"ל כיון שהיה מתחלה מחובר
צשהמה שהיא בת העמדה והערכה
כריך העמדה והערכה וא"ת ולימא
כשהעמיד והערך ואחר כך עבר
וגזו ופדה ויש לומר דצעת פדייה
צעני העמדה והערכה:

במקדיש גזיה עצמה. ורבי
מני בר פטיש דלעיל
אית ליה שפיר הך דרשא אבל רבא
ליה ליה דרשה דרבי מני בר פטיש
דפטור מקדיש צהמה חוץ מגזמה
וכמישמה מדעבי צסמוך ואלא לאך
למאי אמת:

ורבנן

לעשות ממנו בגד קטן שנאמר ³תתן לו שיהא בו כדי מתנה ⁷לא הספיק
ליתנו לו ⁸עד שצבעו פטור לבנו ולא צבעו חייב הלוקח גז צאנו של עובד
כוכבים פטור מראשית הגז הלוקח גז צאנו של חבירו אם שייר המוכר חייב
לא שייר הלוקח חייב ⁹היו לו שני מינים שחופות ולבנות מוכר לו שחופות
אבל לא לבנות זכרים אבל לא נקבות זה נותן לעצמו וזה נותן לעצמו:
גמ' במקדישין מאי טעמא לא אמר קרא ³צאנך ולא צאן הקדש טעמא
דכתב רחמנא צאנך הא לאו הכי הוה אמינא קדשים חייבים בראשית הגז
הא לאו בני גזיה ניהו דכתיב ⁴ולא תגזו בכור צאנך אי בקדשי מזבח הכי
נמי הכא במאי עסקינן בקדשי ברק הבית ¹⁰והאמר ר"א קדשי ברק הבית
אסורים בגזיה ועבודה מדרבנן סלקא דעתך אמינא הואיל ומדאורייתא בני
גזיה ניהו היכא דגזו ליה ליתבי ליה והא קדיש ליה ¹¹סד"א לפרוק וליתבי ליה
¹²והא בעי העמדה והערכה הניחא למאן דאמר ¹⁰קדשי ברק הבית לא היו
בכלל העמדה והערכה אלא למ"ד היו מאי איכא למימר אמר ר' מני בר פטיש
משום ר' ינאי הכא במקדיש בהמתו לברק הבית חוץ מגזותיה סד"א ליגזו
וליתבי ליה אמר קרא צאנך ולא צאן של הקדש אי הכי קדשי מזבח נמי כחשי
קדשי ברק הבית נמי כחשי דאמר חוץ מגזיה וכחשיה קדשי מזבח נמי דאמר
חוץ מגזיה וכחשיה אפ"ה פשטה קדושה בכלה ומנא תימרא ¹³דאמר ר' יוסי
והלא במקדישין האומר רגלה של זו עולה כולה עולה ואפי' לר"מ דאמר אין
כולה עולה הני מילי דאקדיש דבר שאין הנשמה תלויה בו אבל הקדיש דבר
שהנשמה תלויה בו קדשה רבא אמר במקדיש גזיה עצמה סד"א ליגזו ולפרוק
וליתבי ליה אמר קרא ³גז צאנך תתן לו מי שאין מחוסר אלא גזיה ונתינה יצא
זה שמחוסר גזיה פדייה ונתינה אלא צאנך למאי אתא לכדתניא ¹⁴בהמת
השותפים חייב בראשית הגז ור' אלעאי פוטרי מ"מ דר' אלעאי אמר קרא צאנך
ולא של שותפות ורבנן למעוטי שותפות עובד כוכבים ור' אלעאי שותפות
עובד כוכבים מנא ליה נפקא ליה מרישא דקרא ³ראשית דגנך ולא שותפות
עובד כוכבים ¹⁵ורבנן ראשית (הגז) הפסיק הענין ור' אלעאי וי"ו הדר ערביה
ורבנן

כלומר בתחלת הקדש האומר רגלה של זו עולה כולה עולה והא
מחוסר מהלכות
צבורים הל' א סמג
עשין קמג טושי"ע י"ד סי'
שלג [פסין א]:
ב ב מיי שם הל' א:
ג ג מיי שם הלכה ד
טושי"ע שם ספי"ג:
ד ד מיי שם הל' יג
טושי"ע שם ספי"ג:
ה ה מיי שם הלכה טו
טושי"ע שם ספי"ג:
ו ו מיי שם הלכה ו
טושי"ע שם ספי"ג:
ז ז מיי שם הלכה ט
טושי"ע שם ספי"ג:
ח ח מיי שם הל' יא
טושי"ע שם ספי"ג:
י י מיי פ"ח מהלכות
מעילה הלכה יג:
יא יא מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
יב יב מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
יג יג מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
יד יד מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
טו טו מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
טז טז מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד

ראשית הגז. כל הגזו אלנו בין טלאים ובין זקנים ואפילו גזו
מאה פעמים ונתן ממנה מתנה לכהן ושיעורא מפרש
לקמן מחמש גזות שיש בכל אחד מנה ופרס היה נתון משקל
חמש סלעים: **והגזין צבקר וצלאן.** אס שה:
וזמועט. אפילו לא שחט
אלא אחת: **אלא צהלים.** דגו לאך
כתיב ועזים לאו גז איקרו כדמפרש
גמרא [קל:]: **מנה מנה ופרס.** כל אחת
מנה וחצי ובזרי מהכי לא חשיב גז
שוו פחותה שבגזות: **כל שהן.**
גמרא [סג:]: מפרש מאי היא: **ומנה נותן**
לו. בגמרא [סג:] מפרש שהיכא קאי:
לואי. שלא תמלצן עדיין כולו:
שצבעו. ישראל זה: **פטור.** (א) דקנייה

צשינו דהוה ליה כמזין ממנות כהונה
או שאלכן: **לנו ולא צבעו.** אין
זה שינוי ואחתי צעייה הוא: **הלוקח**
גז אלנו של עובד כוכבים. במחזור:
פטור. דגז לאך כתיב והאי לאן
לאו ידיה הוא ואלאן ידיה קפיד
קרא ולא אגזין ידיה: **שחופות.**
לא שחור ולא לכן: **זה נותן לעצמו.**
גמרא (א) מפרש טעמא: **גמ' בקדשי**

צדק הניס. דמותין גזמה אמת
קרא למעוטינה מחיובא דראשית
הגז: **מדרבנן.** תירוצא הוא: **היכא.**
דעבר דלרבנן וגזו אמיינא ליחייב
להכי אמת קרא: **והא קדשה לה.** והיכי
תיסק אדעתין דניחייב למיתב ליה
ממדי דהקדש ולמה לי למעוטינה א.
כל הקדוש צבעלי מיים טעון העמדה
והערכה היכא דאקדיש צהמה גופה
והיכי משכחת לה דניחייב דליטריך
קרא למעוטי והא אחר שגזו אינו
יכול להעמיד הגזיה: **הניחא למ"ד.**
צממורה (דף צב:): **קדשי צדק הניס**
לא היו צללו כו'. אלתריך האי קרא
דלא נימא ניפרוק וניתיב ליה (א):
הכי גרסינן **סלקא דעתך אמינא ליגזו**
וליימיז ליה. כלומר יגזו לכחלה
וליימיז ליה דהא גז לא הקדיש: **אי**
כפי. דצחון מגזמה אוקימתה חוץ
מגזמה שהא מותר לגזמה שהגיה שלו
מאי דוחקן לאוקומה בקדשי צדק הבית
אפילו קדשי מזבח נמי (א) ודעבר
וגזו: **ומשני מכה.** הגזיה הניטלת
מכחשת הצכר ואסור לגזוה: **אפילו**
כפי. דאמר חוץ מגזמה קדשה נמי
גזמה דליידי דקדושת הגוף צממורה
פשטה בכל המחזור זה אבל קדושת
דמים כגון קדשי צדק הבית מאי דלא
אקדיש לא אקדיש: **והלא במקדישים.**

כלומר בתחלת הקדש האומר רגלה של זו עולה כולה עולה והא
מחוסר מהלכות
צבורים הל' א סמג
עשין קמג טושי"ע י"ד סי'
שלג [פסין א]:
ב ב מיי שם הל' א:
ג ג מיי שם הלכה ד
טושי"ע שם ספי"ג:
ד ד מיי שם הל' יג
טושי"ע שם ספי"ג:
ה ה מיי שם הלכה טו
טושי"ע שם ספי"ג:
ו ו מיי שם הלכה ו
טושי"ע שם ספי"ג:
ז ז מיי שם הלכה ט
טושי"ע שם ספי"ג:
ח ח מיי שם הל' יא
טושי"ע שם ספי"ג:
י י מיי פ"ח מהלכות
מעילה הלכה יג:
יא יא מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
יב יב מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
יג יג מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
יד יד מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
טו טו מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
טז טז מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד

כלומר בתחלת הקדש האומר רגלה של זו עולה כולה עולה והא
מחוסר מהלכות
צבורים הל' א סמג
עשין קמג טושי"ע י"ד סי'
שלג [פסין א]:
ב ב מיי שם הל' א:
ג ג מיי שם הלכה ד
טושי"ע שם ספי"ג:
ד ד מיי שם הל' יג
טושי"ע שם ספי"ג:
ה ה מיי שם הלכה טו
טושי"ע שם ספי"ג:
ו ו מיי שם הלכה ו
טושי"ע שם ספי"ג:
ז ז מיי שם הלכה ט
טושי"ע שם ספי"ג:
ח ח מיי שם הל' יא
טושי"ע שם ספי"ג:
י י מיי פ"ח מהלכות
מעילה הלכה יג:
יא יא מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
יב יב מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
יג יג מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
יד יד מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
טו טו מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
טז טז מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד

כלומר בתחלת הקדש האומר רגלה של זו עולה כולה עולה והא
מחוסר מהלכות
צבורים הל' א סמג
עשין קמג טושי"ע י"ד סי'
שלג [פסין א]:
ב ב מיי שם הל' א:
ג ג מיי שם הלכה ד
טושי"ע שם ספי"ג:
ד ד מיי שם הל' יג
טושי"ע שם ספי"ג:
ה ה מיי שם הלכה טו
טושי"ע שם ספי"ג:
ו ו מיי שם הלכה ו
טושי"ע שם ספי"ג:
ז ז מיי שם הלכה ט
טושי"ע שם ספי"ג:
ח ח מיי שם הל' יא
טושי"ע שם ספי"ג:
י י מיי פ"ח מהלכות
מעילה הלכה יג:
יא יא מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
יב יב מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
יג יג מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
יד יד מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
טו טו מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד
טז טז מיי פ"י מהלכות
צבורים הלכה יד

(א) ר"מ, (ב) עדיית פ"ג
מ"ג צ"ב קב. ועי' היטב
חוס' שם ד"ה מנה ופרס,
(ג) גני הענין צבקר
פרס א' מחזיק מנה ופרס
חייבות וכו' ועי' בגמרא
שצממורה (ד) צ"ב סו.
ג"ד: (ה) [עי' חוס']
לקמן קל: ד"ה עד שצבעו,
(ו) וצממורה יד. ה"ה,
(ז) [שצממורה יד: צממורה
לכ: (ח) לעיל סג: צממורה
י. קדושתו. (ט) [ומספחה
פיי ה"א פ"ט, (י) ודכתיב
י"ח, (י) [לקמן קל:].
ו רש"י גרס דבלא עבר
למחזיקי כחש ט"ס: הוא
ואין למחזיקי ועי' רש"י,
(ט) [מסכת כג:].

גזיון הש"ס
גמ' עד שצבעו. כאן
שייכים דברי חוס' לקמן דף
קל' ע"ב ד"ה עד שצבעו:
תוב' ד"ה והא בעי
העמדה והערכה. עי'
מעילה דף טו ע"א חוס'
ד"ה ואפילו:

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה פטור
דקנייה. ניב ע"ל צממ'
גמ' שצבעו דף קל:
(ב) ד"ה קדשי צדק וכו'
ועיני ליה ודעבר וגזו
הס"ד: (א) ד"ה אי הכי
וכי מנח נמי הס"ד
והשאר נמחק:

הגהות מהר"ב
גיבורא
[א] רש"י ד"ה והא קדשה
לה וכו' ולמה לי
למעוטינה. כאן הס"ד
ואח"כ מה"ד כל הקדוש:

מוסף רש"י
מנה מנה ופרס. כל אמת
ואחת משקל מנה ופרס,
ליטרא וחצי ליטרא (רש"י)
ב"ב קנ. לא הסיק
ליתנו לו. לראשית הגז
לסוף עד שצבעו פטור.
מראשית הגז, דקנייה
בשני, ואפילו דמים לא
משל, דאין הני יכול
להמיתו צדק, דיכול לומר
לאחר אמתו ודמים נמי
לא משלם דלאו גול גמור
הוא דלא משלם ליה (ב"ב
ג"ג). אבל קודם שצבעו
מי שחטפו זכר צו (שם)
(טו). העמדה והערכה.
שעמדה על רגלה
ועירובנה הכין כדכתיב
(ויקרא ט) והעמיד את
הבהמה לפני הכהן והערך
הכין וגו' (שבתות
(טז). והלא במקדישים.
כלומר בתחלת הקדש
שקדישו (תמורה י).

תורה אור השלם

1. ויהי ביום ההוא ויהי
איש עגלת בקר השתי
צאן: ישעיהו ז כ"א
2. ותמחה אביגיל ותקח
מאתים לחם ושנים נבלים
וין ותחשב צאן עשוית
ותחשב סאנים קלי ופנא
וצמקים ומאתים דבלים
ותחשב על החקרים:
3. ראשית דגנך תירשך
ויהיךרך ויהישיית יג
צאנך תתן לו:

4. כל הבכור אשר יקלד
בבקר ובצאנך תזכר
תקדיש לך אלהיך לא
תעבד בבקר שורך ולא
תגז בכור צאנך:
דברים טו ט

שיטה מקובצת

א) והא בעי העמדה
והערכה. ניב ע"י חוס'
בבביות דין כו ע"א:
ורבנן ראשית הגז
הפסיק הענין. ניב ע"י
חוס' מנחות דף סו ע"א:

שיטה מקובצת

א) והא בעי העמדה
והערכה. ניב ע"י חוס'
בבביות דין כו ע"א:
ורבנן ראשית הגז
הפסיק הענין. ניב ע"י
חוס' מנחות דף סו ע"א:

ורבנן